

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ivlii Fatii S. J. Liber De Mortificatione Nostrarvm
Passionvm, Prauorumque affectuum**

Fazio, Giulio

Köln, 1604

De insigni quodam interioris Mortificationis effectu, compositione scilicet
hominis exterioris, eiusque decoro. XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60991)

158 DE MORTIFICAT.

aliquando experiatur quis illud, quod Apostolus Paulus in se ipso sentiebat cum diceret: *Non quod volo bonum hoc facio, sed quod nolo malum, hoc ago*: Ideirco ponitur Indifferentia, quartum & vltimum exercitium, cuius officium est hominem ita afficere, vt sine vlla differentia aut difficultate re ipsa amplectatur & exequatur id, quod Deum Dominumque nostrum, suosque superiores ab ipso, quomodocunque ac quandocunque, velle intelligit.

Itaque, vt vno verbo concludamus, horum exercitiorum differentia ex diuersis eorum finibus, vt dictum est, colligitur; Primum, respicit exteriora. Secundum, interiora. Tertium, disponit & ordinat hominem erga suum superiorem Quartum, reddit hominem erga ea, quae à superioribus mandantur, indifferentem. Et haec sunt, quae de his quatuor exercitijs, eorumque differentia tradere voluimus.

CAPVT XX.

De insigni quodam interioris Mortificationis effectu, compositione scilicet hominis exterioris, eiusque decoro.

Quando aliquem vocamus *humilem*, nihil aliud hac voce significare volumus, quam in ipso esse virtutem hu-

milita-

DE MORTIFICAT. 159

militatis : quando *patientem*, in ipso ite-
 dem dicimus esse *patientiae* virtutē. Quan-
 do verò aliquem vocamus *Mortificatum*:
 tacitè significamus huiusmodi non solū
 esse humilem & patientem, sed sobrium
 etiam, castum, obedientem, mansuetum,
 temperantem, & vt paucis dicam, omni-
 bus quasi virtutibus moralibus præditum:
 Quia cum Mortificationis proprium sit
 officium, omnes inordinatas passiones,
 habitusque vitiosos ex animis nostris ex-
 stirpare, sequitur necessariò, hominem ve-
 re mortificatum, habere animum à vitijs
 cunctisq; passionibus, quæ virtutibus sunt
 contrariæ, purgatum. Eadem enim mortifi-
 catione, vt docent sapientes, qua vnus
 extirpatur vitium, contraria illi vitio vir-
 tus magna ex parte inseritur.

Ex hoc igitur virtutum apparatu at-
 que interiori quiete, beneficio Mortificati-
 onis cōparata, resultat in exteriori homi-
 ne, hoc modo mortificato, insignis qui-
 dam & effectus, qui est certa maturitas &
 grauitas exterior, & compositio mira-
 bilis, quam nos communiter *modestiam*
 vocamus, virtutem videlicet à magnis
 viris semper magni habitam, summisque
 laudibus exornatam. Quia cum corpus
 nostrum naturali vinculo sit cum ani-
 ma arctissimè coniunctum, naturaliter
 quo-

Eccles. 13.

quoque secundum sui capacitatem, ab illa bonum malumque participat, quod sapiens manifestè significauit, cum ait: *Cor hominis immutat faciem illius siue in bona, siue in mala.*

Quemadmodum enim post vniuersalem Resurrectionem mortuorū, ex interna gloria animarum beatarum in celo, splendor quidam externus in ipsum corpus manabit, vt & alia quoque qualitates gloriosæ; ita proportione quadam ex compositione & quiete interiore animæ nostræ in hac vita; sancta quædam compositio & modestia per modum sequela in ipsa corporis nostri exteriora redundare solet; quæ tanquam virtus ad proximorum ædificationem valde conducens, merito iudicio, magni faciendæ, ac studiosè procuranda est. Studiosè dico: quamuis enim inter grauissimos semper errores numerauerim, & adhuc numerem, cum quid de exteriori sui ipsius compositione nimiam habet curam, ac superflue sollicitus est, ob finem aliquem finistrum & vitiosum, vt Scribæ & Pharisei tempore Christi faciebant: mihi tamen semper persuasi, magni esse momenti, valdeque laudabile, vt personæ Religiosæ & Ecclesiasticæ præ cæteris in exteriori compositione ac studeant tales videri, quales eos esse

vita

DE MORTIFICAT. 161

vitæ status postulat, ad maiorem Dei gloriam, & communem eorum, quibuscum versantur ædificationem.

Quemadmodum enim vel minima quæque labecula in facie, maiorem adfert deformitatem, quàm magnæ cicatrices in alijs corporis partibus, ita quoque in personis Ecclesiasticis ac Religiosis, quæ sunt quasi facies Ecclesiæ Dei, vel minima exterioris compositionis labecula & defectus, plus offensionis damniq̃ affert proximis, quàm excessus aliorum membrorum inferiorum Ecclesiæ, vt secularium ac mundanorum, quantumuis enormes.

Nec est, quod quis falsa hac opinione seducatur, non multum curandum esse, quid de extrema nostra compositione homines iudicent, dummodo mens nostra & conscientia benè cum Deo conueniat, iuxta illud: *Non iuxta intuitum hominis ego iudico. Homo enim videt ea, quæ parent: Dominus autem intuetur cor.* Quia licet verum sit Deum non secundum iudicia hominum iudicare, qui tantum vident ea, quæ parent, cum ipse intima cordis nostri penetret: Semper tamen bonam nostram compositionem exteriorem approbat, præsertim quando hæc ab interiori procedit, & in bonum finem refertur, vt nos in

1. Reg. 17.

nos in hac materia supponimus.

Imò ob hoc ipsum, quod homines solum exteriora intuentur, & secundum hæc sua ferunt iudicia, par est, ut exterior noster homo ad maius Dei obsequium, proximique utilitatem bene & non male sit compositus. Hoc autem diuinæ voluntati esse conforme perspicuum est. Nā

Eccle. 17.

cū, ut scriptura testatur: *Vnicuique mandavit Deus de proximo suo; non potest Deus non approbare ea, quæ in se nō sunt mala, sed ad hunc finē multum conducunt.* Ipsa quoque quotidiana docet experientia, exteriorem compositionem personarum præsertim Ecclesiasticarum ac Religiosarum, in maiorem diuinæ Maiestatis gloriam proximique ædificationem ac emolumentum redundare. Sequitur ergo hanc compositionem non solum approbandam, sed studiosè quoque esse procurandam. Et si æterna sapientia verbi incarnati, quæ in sua dispositione falli non potest, præcipit & vult, ut *lucet*

Matth. 5.

lux nostra coram hominibus, ut videant opera nostra, & glorificent patrem nostrum, qui in celis est: quis dubitat, illum hanc lucem æternam & decorum personarum nostrarum velle ac desiderare, ut luceat in sancta sua Ecclesia coram hominibus? quandoquidem tantus inde prouenit fructus ac mercedis

laudandi & glorificandi nomen sanctum
suum.

Quare quemadmodum teste D. Bonaventura, in magnam alicuius Domini gloriam & honorem cedit, cum vniuersa illius familia modestè, compositè, grauitèrque sese gerit; ita ex modestia, compositione, exteriorique nostro decoro, qui in familia & domo Dei versamur, ipsius Christi veri Patrissimilias laus & gloria resultat; neque alia de causa S. Paulus Romanos exhortatur, vt provideant bona non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus. Hanc item ob causam sancti quidam Religionum fundatores, Regulas quasdam modestiæ atque exterioris compositionis tradiderunt Religiosis suis obseruandas. Alij verò hanc compositionem regulis suis communibus grauissimis verbis inseruerunt, vt S. Benedictus, qui iubet vt Religiosus In oratorio, in monasterio, & in horto, in via in agro, vel vbiuque sedens, ambulans vel stans, inclinato semper sit capite & defixis in terram aspectibus S. Augustinus in suis Regulis ita habet: In incessu, statu, & in omnibus motibus vestris, nihil fiat, quod cuiusquam offendant aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. Sanctus quoque Franciscus singulari quadam verborum vi idem suis

S. Bonavent. lib. de infor. Nouit.

Rom. 12.

S. Benedictus in Reg. cap. de Humil. grad 13.

S. Augustinus in Reg. cap. 17.

fratri.

D. Fran- fratribus inculcat: *Consulo, inquit, moneo*
cis. in Re- & exhortor fratres meos in Domino Iesu
gul. c. 3. Christo, ut quando vadunt per mundum, non
 litigent, neque contendant verbis aut alios in-
 dicent, sed sint mites, pacifici, & modesti ma-
 sueti & humiles. Beatus Dorotheus: *Heceps*

Doroth. modestia, & grata compositio: primum non cir-
serm. 24. cum ferre huc & illuc oculos, sed que ante te
 sunt, solam intueri, neque vana & ociosa loqui,
 sed tantum necessaria.

S. Basl. Sanctus denique Basilius describens
serm. de veri Religiosi conditiones quoad extero-
cultu pie- ritatem compositionem, inquit; *Monachus*
tat. & oportet corpus quietum, habitum modestum,
vita Mo- vocem moderatam, & sermonem composi-
nat. tum habere. Et alibi prohibet idem sanctus
 Monachis suis risum immoderatum, tan-
 quam animi incontinentis indicium, &
 vult, ut tam in hoc, quam in reliquis ex-
 teriori sua modestia, fidem faciatur, interio-
 rum suarum virtutum & continentiarum: ad-

Eccles. 21. duciturque ad hoc, quod sapiens ait: *Fatum*
in risu exaltat vocem suam: vir autem sapiens,
vix tacite ridebit.

Vnde manifestè patet, quanti hi sancti
 Patres semper fecerint in suis Religiosis
 modestiam hanc exteriorem nunquam
 satis laudatam, quandoquidem illis eam
 toties, & tam grauibus verbis inculcant &
 commendant, ut rem ad Dei seruitium,
 proxi-

T. DE MORTIFICAT. 165

proximorumque ædificationem valde necessariam. Nec immeritò certè; Si enim imaginem cuiusdam in muro, aut alibi variis coloribus depictam, tanta vis inest, ut in intuentium animis illum ipsum, quem refert, affectum possit imprimere, ut si letificans, hilarem; si grauis & pia, grauem & pium: Quanam, quæso, vis in eis seruo Dei (cuius ipse vna est imago) ad imprimenda illorum animis, qui ipsum aspiciunt, aut cum ipso conuersantur vna & efficacia desideria sanctitatis & pietatis cum exteriori sua persona, eam ipsam sanctitatem & deuotionem ex intimo corde representet, quam in alijs desiderat? Hinc est quod S. Franciscus quando per plateas, silentio & sanctitate, quæ ex vultu totiusque corporis constitutione emicabat maiorem ferebat fructum, quam nunc Concionatores clamantes in cathedris, sua eloquentia ac doctrina referant.

Narrant D. Gregorius de quodam Deo seruo, Isaac nomine, qui cum plurimis, & insignibus à Deo virtutibus ornatus esset, vnum tamen, quod in ipso reprehensione dignum videretur, reliquum habebat: nimiam scilicet letitiam, quæ licet illi, vt ex verbis S. Gregorij colligitur, exiguum damnum afferret, cum non ex inordinato

aliq. 10

S. Greg.
lib. 3. Di-
alog. c. 14

aliquo affectu, sed ex naturali potius con-
 stitutione procederet, vehementer ta-
 men illum affligebat, quod eam crede-
 ret officere proximorum ædificationi, qui
 plerumque externa compositione duci
 solent. Quærenti autem Petro causam
 huius imperfectio nis, ita respondet D. Gre-
 gorius: *Magna est Peire, omnipotens Dei di-
 spensatio, & plerumque contingit, ut quibus
 maiora bona præstat, quadam minora non tri-
 buat, ut semper eorum animus habeat, unde
 se ipse reprehendat, quatenus dum appetunt
 perfecti esse, nec possunt, & laborant in bonis,
 quod non acceperunt, nec tamen elaborando
 prævalent, in his quæ accepta habent, se minime
 extollant, sed discant, quia ex semetipsis maiora
 bona non habent, qui in semetipsis vincere par-
 ua vitia & externa non possunt.*

Quibus verbis manifestè fatetur S. Gre-
 gorius, lætitiã illã in Isaac fuisse imper-
 fectionem, non quidem quasi ipse aliqui
 damni inde acceperit, cum potius ob ob-
 stas causas ei multum profuerit, sed quod
 partem eius fructus impeditet, quem
 absque hoc impedimento ex opera proxi-
 mis nauata retulisset. Hinc perspicuum
 fit, quàm necessaria sit seruo Dei hæc ex-
 terior compositio & modestia. Quia
 sicut ex fructibus arborem, ita ex hac mo-
 destia

DE MORTIFICAT. 167

desia, quæ ut vult S. Paulus, *fructus est spiritus*, deuotionem & spiritum serui Dei, facile colligere licet. Huc etiam spectat, quod ait sapiens: *Ex visu cognoscitur vir & ex occursum faciei cognoscitur sensatus, amicus corporis, & risus dentium, & ingressus hominum annunciant de illo.*

Gal. 5.

Eccle. 19.

Quare quemadmodum in horologio rotas & alia instrumenta, tunc bene moueri iudicamus, cum exterius eiusdem index ac sonus certa via & ratione procedit, ita quoque probabiliter iudicare possumus, statum interni hominis, quoad mortificationem & compressionem, passionum, bene se habere, si externam eiusdem compositio atque habitudo talis sit, qualem esse decet. *De exterioris hominis matu,* inquit Cassianus, *interioris status cognoscitur.* Atque ita finem huic capiti impono, sanctam hanc exterioris hominis compositionem omnibus Religiosis etiam atque etiam commendans,

Cass. lib. 12. Instit. cap. 29.

Cass. lib. 12. Instit. cap. 29.

CAPVT XXI.

De quodam alio insigni Mortificationis effectu, vite scilicet, actionumque nostrarum exemplo.

Quæ admodum in fonte, qui casu quodam turbatus est, si subsidentibus deinde sordibus ad pristinam redeat puritatem, omnia